

gaande de innerlijke gesteldheid van zijn gedoopte kind zou kunnen doen. Anderzijds is vast te houden, dat de doop aan den geloovige niet maar bezegelt een belofte, waarvan hij, indien hij geloofd, den inhoud zal ontvangen, maar een belofte, van welke inhoud hij bij den aanvang deelgenoot geworden is en in volkomenheid stellig zal worden, waarom de Schrift zegt, dat Abraham de benedijding ontving „tot een zegel van de rechtvaardigheid des geloofs, die hem in de voorhuis was toegerekend”. Rom. 4:11, en in antw. 69 van den Heidelb. Catech. het gewassen zijn met het bloed en den Geest van Christus genoemd wordt als datgene, wat in den doop aan den geloovige wordt betekend en bezegeld. Tot zoover de „synode”.

Let op het begin. Daar staat het hoopvolle woord „instemmen”. Waarmee stemt zij in? Met den inhoud? Want daar komt het toch immers op aan? Mis. Van den inhoud wordt hier niet gerept. De „synode” stemt tot op zekere hoogte met de BEDOELING in. Tot op zekere hoogte, zelden we. Want er staat een betekenisvol: „zoover”. In zooverre. Maar op die manier kan men vrijwel altijd instemming betuigen. Ik kan instemmen met Aäron's acte omtrent het gouden kalf, inzooverre hij bedoelde, onrust tegen te gaan. Met Pilatus, inzooverre hij bedoelde, een conflict met den keizer zoo mogelijk te ontgaan. Met Abraham, inzooverre hij door Hagar tot zich te nemen bedoelde, een kind te begroeten als het zijne. Met den paus van Rome, inzooverre hij door Luther te excommuniceren bedoelde gezag in de kerk te handhaven. Maar overigens deed, concreet gesproken, Aäron verkeerd. En Pilatus. Alsmee Abraham. Evenzoo de paus.

De „synode” heeft Utrecht dus met een kluitje in het riet gestuurd. Aan haar respect voor bedoelingen hebben we niet veel. Ze heeft zelf destijds aan de bedoelingen van haar hoogleersaar Schilder eenige verschoonende woorden gewijd, die intusschen niet verhinderden, dat ze hem zoogenaamd afzette. Hoezeer het haar daarbij ernst was kan men slechts raden, als men dr Aalders hoort insinueren.

Trouwens, zelfs in haar welwillende waardeering van een deel der Utrechtsche bedoelingen komt al weer om den hoek gluren, dat de „synode” nog steeds aan haar valsche grondstellingen zich vastklemt.

De „synode” verklaart immers, dat zij verstaan kan, dat men NIET gezegd wil hebben, dat „de doop” aan ELKEN doopeling beteekent en verzegelt, dat hij „inwendige genade” BEZIT. Dat heeft ook geen mensch haar aangewreven. Maar zij speelt hier meer met woorden. Als de doop geen aanwezige inwendige genade verzegelt, dan is het geen ECHTE doop geweest, zoo verklaart zij. Men blijft in de buurt van zó'n „synode” altijd tobben over de vraag, of het kind nu echt gedoopt is, dan wel alleen maar met water besprengh. Bovendien zit de angel hier in het woordje „ELK”. De „synode” is tot de stoute stelling gekomen, dat het wedergeboren-zijn de SOORT geldt, er zij evenwel uitzonderingen, die men — zoo zegt ze — in de formulieren ziet „verwaarloosd” worden. Nu wordt een „soort” nooit wedergeboren; alleen individuen worden wedergeboren. Het „synodale” oordeel constateert dus nódít iets; het is altijd en bij ELK, een onderstelling, een hypothese. Dat is daarvan de narijheid; het onschijnlijke. Daarvan schreef ik in 1934, wat men maar nooit van mij citeert, als men met citaten van K. S. werkt, dat het n.l. lichtzinnig is, te spreken van onderstelde wedergeboorte.

En dan verder? Een geloovige, zoo lezen we, ontvangt een verzegeling zóó en zú. Maar een ongeloovige dan? Is aan hem destijds niet „de” belofte verzegeld? Zij zegt: neen. Wij: ja. „Belofte” is bij de „synode”, „onvoorwaardelijke heilbelofte aan de uitverkorenen”. Wij zeggen: dat is een fictie, zoolang men onder „belofte” tenminste verstaat iets dat (met zooveel woorden tot iemand GEZEGD is). Men komt dus toch weer neer op tweeërlei doop. Vol en niet vol. Echt en niet echt. Hetgeen wij verwerpen. Voorts: wat beteekent dat woord „deelgenoot”, in den synodalen mond? Deelgenoot kan men zijn door een rechtpositie te ontvangen in een rechts-schenking, maar ook door het toegezegde metterdaad in handen te krijgen. In beide gevallen krijgt het woord weer een andere betekenis. Zoolang men daarover heenloopt, vermeerdert men zijn aantal van dubbelzinnige formules. Maar de profetie gaat zoo dood. „Als er geen profetie is, wordt het volk ontbloot”. De manier waarop de ontvanger tegeert op de belofte is weer een zaak apart. Maar de inhoud der belofte op het oogenblik van het SPREKEN daarvan wordt daarvan — van die reactie — niet afhankelijk gemaakt. De „synode” komt met haar fictie van een onvoorwaardelijke heilbelofte aan de uitverkorenen, als zou die „gedaan” zijn in den doop. Wij noemen dat hypothetisch collectivisme; men gaat een onderstelde belofte toepasselijk verklaren op de „soort”, en „verwaarloosd” de uitzonderingen. Als dat geen collectivisme is, wat is het dan wel?

En wat wil men nu met Rom. 4:11? Vooreerst is Abraham een volwassene, doch we spreken over den kinderdoop. Vervolgens: wat is dat: „hem toegerekend in de voorhuis”? Laat alleen maar de Kanttekeningen spreken: „deze belofte”, waar het geloof van Abraham op zag, is wel voortien jaren tevoren geschied, eer Abraham besneden werd”. En wat den Catechismus aangaat, daar spreekt wederom de geloovige, de volwassene bejider. D.w.z. de man, die den doop heeft aangenomen en hem nu recht gebruikt. Die mag zoo spreken. Maar het is de vraag, of hem in den kinderdoop, op het uur toen deze hem werd toegediend, datzelfde van Godsweg is gezegd. Dat ontkent zelfs dr Ridderbos. Hoe kon hij anders beweren dat wel de kerk het gedoopte kind, doch NIET het gedoopte kind, ZICHZELF voor wedergeboren moet houden? Elders gaan we daarop verder in.

Vraag 69 Catechismus stelt de kwestie, HOE, d.w.z. op welke MANIER de DOOP mij „herinnert en verzekert” (tekst Müller). HERINNERT, óók dat woord wijst naar het Woord terug. Ook in het Woord word ik „vermaand en verzekerd”. Maar dan weer op andere manier. Is nu het Woord een vol Woord tegenover den geloovige, en een niet-vol Woord tegenover den ongeloovige? Onderstelt de dienst des Woords des Zondags,

dat alle hoorders zijn wedergeboren? Inclusief de kinderen? Dat dat de regel is?

Om niet te breed te worden, bewaren we de rest voor een volgenden keer. K. S.

Van de binding inzake de leer der aanwezige wedergeboorte.

— Pardon, meneer, mag ik me even voorstellen? Jansen, Jan Jansen.

— Aangenaam, mijn naam is Smith, Bill Smith. Uit Philadelphia.

— Aangenaam, aangenaam. Ik kom uit Lutjebroek. Neem me niet kwalijk, meneer Smith, maar ik had u al zoo vaak aan tafel met mevrouw hollandsch hooren spreken, dat ik wel begreep, dat U een Hollander van afkomst moest wezen.... of vergis ik me?

— Nee, neen, mijn familie heette eerst Smilt, met een t. Die H is er zoo vanzelf bijgekomen, in Amerika. We komen oorspronkelijk uit Friesland. Ik denk straks even een trip daar naar toe te maken, als de boot aan is. Mooi land, tenminste om zoo es te bekijken. En u is natuurlijk nog heeltemal Hollander? Meneer Jansen, immers?

— Ja, ja, Jansen. Pax voor zaken in Amerika geweest. Heerlijk land. En sympathiek. 't Heeft me getroffen, dat de menschen daar nog zoo veel op hebben met ons oude Nederland. Ze weten daar zelfs al 't een en ander over de Nederlandsche kerkwesties. Neem me niet kwalijk, maar ik zag, dat U ook aan tafel de christelijke gewoonte volgt. Ook zeker een kerkelijk man, meneer Smith?

— Ja zeker, meneer Jansen. Sure, sure, wij leven met jullie mee. Nog pas trof ik een artikel van uw dr Aalders aan, van de Free University. Hij had het over den strijd bij u in de Gereformeerde kerken. Hij vond dien Schilder maar een leelijke hypocriet. Zoo'n namaak-syrisch koninkje, you know.

— ?? Neem me niet kwalijk, meneer Smith, maar wat bedoelt u eigenlijk? Syrië?

— Kom, meneer Jansen, u weet toch wel, dat de koning van Syrië eens een dépêche stuurde naar den koning van Israël, met verzoek, zijn generalissimus van de melaatschheid te genezen?

— Ja, én?

— En u weet toch, dat de koning van Israël toen opmerkte: dat vraagt hij me alleen maar, om oorlog met me te kunnen krijgen, hij is op zoek naar een conflict?

Ja zeker, maar....

— En nu schrijft die professor Aalders daar in onze kranten, dat die Schilder van de dépêches naar de synode stuurde over kerkrecht en zoo, en dat ie dat alleen maar deed omdat hij een conflict wou hebben. Dat is toch je puurste huichelaar? Want die Schilder zal toch zeker wel gezegd hebben, dat hij zijn berwaren ontleende aan de Kerkorde, zoolks dat bij jullie heet? Nou dan, dan is 't toch een reuzen-huichelaar?

— Meneer Smith, neem me niet kwalijk, maar onze professor Aalders is altijd tegen slechte polemieken geweest. Daar valt niet over te praten, houd me maar ten goede. Maar overigens, alle compliment. Dat u dat allemaal zoo goed weet, ziet u. Ja, we zijn bij ons up to date, dat merkt u. Zelf ben ik er een beetje uit door die zakenreis van me. Maar straks zal ik mijn dominee wel weer eens polemen, hoe het staat met die kerk-revolutie. Stel u voor, een synode zou al niet meer betrouwbaar zijn? Hoe komt iemand op de gedachte? Hebt U al gelezen, waar het geschil nu eigenlijk over loopt, meneer Smith?

— Ja, ik las tenminste iets erover in dr Aalders' stuk. Ik ben maar een eenvoudige man, heeltemal geen godgeleerde, hoor. Ik werk in Philadelphia op een laboratorium. Maar ik las eens een verhandeling van onzen prof. Van Til, een stadgenoot van me. Daarvan komt het zeker, dat het boek in onze bibliotheek was. U kent het zeker wel? Het ging over „De Reformatie van het Calvinistisch Denken”.

— Nnnne, niet dat ik me herinneren kan. Wie is ook al weer de schrijver?

— De schrijver? Och, er waren er verschillende. Maar de samensteller was, laat eens kijken, ik heb het boek toevallig bij me, op reis meegenomen uit onze bibliotheek in Philadelphia, de samensteller was dr C. P. Boodt uit Leerdam. Kent u hem? Holland is zoo klein....

— Nnnne, dat nou niet bepaald. Zeker zoo'n vrijgemaakte.... Maar wat wou U met dat boek, meneer Smith?

— Nou, om u de waarheid te zeggen, ik werd getroffen door wat onze dr Van Til zegt, op.... laat 's kijken, ... op blz. 101, „men moet een goed Calvinist zijn in het laboratorium om een goede in de kerk te zijn”. Dat heb ik me aangetrokken, u begrijpt dat, en het is de oorzaak, dat ik mijn trip naar Europa gebruiken wil, om bij u daar in Nederland eens goed uit mijn oogen te kijken. Ook over die Schilder-controversy, waarover dr Aalders het had in zijn brief aan onze Amerikaansche lezers.

— Nou, dat zal u wel gemakkelijk vallen. De zaak is doodeenvoudig. Een klein ruzietje, ... ik wil 't wel niet opnemen voor dien uitval van onzen professor Aalders, maar tjja, nou u dat zoo zegt van dien Syrischen koning, ...zon heél gek is de vergelijking toch niet. Ik kan straks onzen dominee wel vragen, u wat leetuur te sturen, als u me even uw adres geeft in Holland.

— Graag, meneer Jansen. Maar ik heb ook al wat voorstude gemaakt. Om een goed Calvinist te wezen, in laboratorium én kerk, heb ik de bibliotheek van Philadelphia gevraagd, me wat leetuur mee te geven op reis. Ik zit er al zoo'n beetje in. Vooral over de kwestie van die kinderen, die men volgens uw synode moet houden voor wedergeboren, zoolks dr Aalders ons heeft meegedeeld. Dat is de meening van de synode van u, is 't niet?

— Ja zeker, meneer Smith. Maar, is 't heusch, kunt u daarover nu ook al lezen in Philadelphia?

— Sure, sure. Ook heeltemal geen wonder; je hoort zoo af en toe praten over een oecumenische synode, you know. Blijkbaar willen ze bij ons in Amerika en bij u in Holland alle christenen vergaderen. Dat vind ik

prachtig. Breed zijn, meneer, breed zijn. De frontieren over, zei mijn grootvader altijd, dat had ie van dr Kuyper, zei-die dan. Ik vind het maar prachtig, dat ze zoo oecumenisch gaan doen. Alleen maar....

— Nou, wat alleen maar? U bent toch niet van een of andere Amerikaansche sekte, pardon, neem me niet kwalijk, ik wil niet onbescheiden zijn. U bent toch óók breed-minded?

— Ik hoop het, meneer Jansen, ik hoop het. Maar ik zit er een beetje mee, hoe ze bij jullie ertoe komen kunnen, zoo oecumenisch-breed te doen, en dan eerst die menschen die tegen de onderstelde wedergeboorte zijn, weg te sturen uit de kerk. 't Lijkt me, als ik 't zeggen mag, een beetje tegenstrijdig. Breed in Amerika. Smal in Holland.

— Maar meneer Smith, nou zegt u me daar zoo iets. U hebt zeker per ongeluk uit Philadelphia verkeerde boeken meegenomen, van die lichte Amerikaansche. Neem me niet kwalijk, hoor, maar gun ons het geloof in onze synode. Als die zegt: een candidaat, die niet geloofd, dat de sacramenten inwendige aanwezige genade verzegelen, zoo'n man mag niet preeken in de kerk van Christus, nou, dan ben ik er zeker van, dat onze professor Aalders, en al die anderen van onze synode, straks trouw zullen zijn. Een goed Calvinist in het laboratorium en goed Calvinist in de kerk, het is maar zoolks u zegt. Een goed Calvinist in de landelijke, een goed Calvinist in de oecumenische synode. Ik ben er zeker van, dat hij tot iedereen, die daar ginds op die oecumenische vergadering komt, zal zeggen, hardop, en duidelijk: verzegelen de sacramenten inwendige aanwezige genade, ja of neen? neen? dan mag u niet preeken, en dan wil ik niet u geen synode houden, want onze oecumenische synode zal nu juist óók dit dogma streng handhaven. Dacht u nu heusch, dat wij in Nederland smal waren naar binnen en breed naar buiten? Wel, ik durf haast van te voren aannemen, dat alle buitenlandse kerken dit leerstuk aanvaarden. Verbeeldt u maar niet, dat onze oecumenisch-gezinde, breed-ziende, vooruitziende professoren als Grosheide en Aalders en Ridderbos en zoo geen rekening met de oecumenische kerk zouden gehouden hebben, eer zij zulk een dogma openlijk handhaafden tegen zoo'n afwijkend gezelschap als van dien, enfin, dien syrischen dépêche-zender....

— Ja, mister Jansen, nu we het daar over hebben, kan ik u wel biechten, dat ik juist op dat punt aan het twifelen ben geraakt. Door de leetuur n.l. die ik uit ons goede Philadelphia heb meegenomen. Kijk, ik heb het bij de hand. Moot tijdschrift: The Presbyterian and Reformed Review. Gedrukt in Philadelphia.

— Nee maar, dat ze daar in Amerika zoo vlug zijn.... Nu al stukken over onze synode! Hoe kan 't zoo vlug? Zeker uit 1944?

— Nee, meneer Jansen, uit....

— O ja, ik begrijp 't al, uit 1905, of kort daarna zeker. — Neen, neen, ook eerder. Uit de voorgaande eeuw. Uit 1891. Kijk maar: July 1891.

— En staat daar al wat in over die onderstelde wedergeboorte, die onderstelde inwendige aanwezige genade? Nou kun je toch eens zien, hoe oud dat leerstuk is. Die Syriërs ook....

— Meneer Jansen, niet al te vlug van stapel lopen. In dit tijdschrift staat, dat men toch wel voorzichtig moet wezen, eer men van zoo'n opvatting als die onderstelde inwendige aanwezige genade een dogma maakt, ik zei u immers al, dat ik een beetje aan 't twifelen was g....

— Meneer Smith, ja ober, breng me maar een kleintje koffie, meneer Smith, niet hoos worden, hoor. Maar ik denk, ik zou haast zeggen, ik wéet, nu u uit dat vaatje gaat tappen, dat die schrijver in dat tijdschrift van jullie niet erg goed thuis is in de leer der onderstelde wedergeboorte. Als u mijn dominee eens opzoekt, zal hij u vast en zeker....

— Nee, meneer Jansen, wij in Amerika kunnen zelf wel lezen. Weest u gerust, de schrijver van dat artikel is goed op de hoogte, lijkt me zoo, met die onderstelde wedergeboorte. Wil ik u eens wat voorlezen? 's Kijken.... bladzij.... tjja, daar heb ik al wat. Luister goed: „Thans toch wat men den Heiligen Doop meestal op als doopte men OP HOOP van latere wedergeboorte, terwijl onze Calvinisten steeds leerden, dat men doopen moet in de ONDERSTELLING, dat de wedergeboorte bij het kindeke VOORAFGANG en dus aanwezig is

— Kerk ons Praedvies....

— Nou sla 'k maar wat over, — dat gaat over zaad des geloofs, en over stengel des geloofs, en zoo.... nog eens wat anders zoeken.... wacht, ik ben er al weer: „Het is op dien grond (van dat zaad, denk ik).... het is op dien grond, dat de Calvinisten leerden: te, dat wij die kinderen der geloovigen te beschouwen hebben als begunadigden, in wie het principieele werk der wedergeboorte reeds geschied is; 2e, dat ze diensvolgens als geheiligden in Christus den Doop moeten ontvangen; en 3e, dat ze,

Meneer Smith, ik neem mijn woorden van daarnet terug, hoor. Eerlijk is eerlijk. Ik sta bedruisd, dat zoo'n wereldsch land als jullie Amerika toch maar is, zulke goeie tijdschriften heeft. 't Is nou net precies of je zóó uit de Malibaan-kerk komt; ik heb daar ook es op de gaanderij gezeten, vroeger moest de deur altijd dicht vanwege den oorlog, maar dat schijnt later overgegaan te zijn, de Duitschers werden zeker tegen 't eind een tikje gemoedelijker; tenminste in die dagen, toen die syriërs — zal ik maar zeggen — moesten worden beoorloogd, toen waren de deuren ineens wij open.... Nou, en 't waren dezelfde klanken.... Heusch, 't is een goed tijdschrift....

— Tja, en dan komt de man ook nog met bewijzen uit de geschiedenis. Eén uit Calvijn.... één uit, la's kijken.... uit Maccovius....

— Da's die man, waar die dominee Vonk uit Schiedam zoo tegen is.... en ééntje uit.... Voetius.... enne.... Gomarus.... en Cloppenburg.... en....

— Schei maar uit, meneer Smith, je hoort ons Praedvies. Zegt uw Amerikaan nog meer? Die Schilder wou zeggen, dat hoorde ik van een ouderling van ons op 't dorp, dat al die bewijzen uit de geschiedenis niet ter zake waren, maar de synode heeft het bewijs maar niet afgewach... onze kerkeraad ook niet.... En nou ik

of professor ons Praedvies ook. Zegt u zulke Neder

— Ja, sur niet malsche is alzoó een

— Dat is

— „Een nistische be dat het zooc worden in e

— Maar ne Is dat alles

— Geduld men dit bij

3e, zoo me He, den De ze niet ALS en juist doe

— Dank u op een ocea Amerikaans door onzen plaatselijke

— Best, m eens wat ve ik een beet zeldte artike

— Aan 't twijf dan heeft, v van-confess soren en car daarme ove

— Wat w wie het ande BOVENKEE

— Daar valt n tuurlijk alle maar eens

— Mr Jan zegt, dat al bedoelen

— Nou, z mers....

— Pardon, lezen. Maar len. Toen de niet loocher te keeren, w doeld?

— Dat jul dat had ik bedoelt, ma

— Neen, n bedoelen. N

— Immers, a strekt OM l de Doop, en

— gelden, tenz doopen kind

— Zou me niet doopen hen aanwezig

— KING VAN

— Meneer alsof ik onze haast woode met zó'n S

— schrift, ik m

— Ja, ja, k komt er, dat die koffie me onze Calvin

— minster Sym wichtig punt schrijver.

— Meneer koffie word

— U hebt komt er een

— zoo soberg voor het nie

— redenen aan het notoir, h sluitend bez

— VOLWASSEN dien God me

— nood aanroe dat er behaa

— NOG EEN P DEZE KLEIN

— verkiezing, a geboorte doe de Heilige S

— werkt die n is. Immers d

— onze weetge dringen in g

— die de Heilig en die dus o

— gelooven en zich ook onz

— H. Schrift ge gaan....

— Jansen?

— O neem

— Nog eve

— VERDER MC

— mister Janse

— jultie toch ee

— BINDEN. Wa

— aan wij bind

— ZEKER ONT

— sioneel vastl

— Meneer

— Hoe was 't o

— 't is dus vo